

C-212/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. március 6.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Conseil d'État (Franciaország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. február 15.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation

Ellenérdekű fél:

Compagnie des pêches de Saint-Malo

[omissis]

MINISTRE DE L'AGRICULTURE
ET DE L'ALIMENTATION
kontra Compagnie des pêches de
Saint-Malo

A Conseil d'État peres ügyben eljárva

[omissis]

Tárgyalás: 2019. február 1.

Kihirdetés napja: 2019. február 15.

Tekintettel az alábbi eljárásra:

A Compagnie des pêches de Saint-Malo társaság azt kérte a tribunal administratif de Rennes-től (rennes-i közigazgatási bíróság, Franciaország), hogy semmisítse meg a directeur régional des finances publiques de Bretagne (bretagne-i adóhatóság regionális igazgatója, Franciaország) által 2013. február 22-én 84 550,08 euró összeg beszedése céljából kibocsátott beszedési megbízást. A

közigazgatási bíróság 2015. június 25-i [OMISSIS] ítéletével megsemmisítette e beszédési megbízást.

2017. április 14-i [OMISSIS] ítéletével a cour administrative d'appel de Nantes (nantes-i közigazgatási fellebbviteli bíróság, Franciaország) elutasította a ministre de l'environnement, de l'énergie et de la mer, chargé des relations internationales sur le climat (a nemzetközi éghajlatpolitikai tárgyalásokkal is megbízott környezetvédelmi, energiaügyi és tengerügyi miniszter, Franciaország) által ezen ítélettel szemben benyújtott fellebbezést.

A Conseil d'État (államtanács, Franciaország) peres titkárságán 2017. június 14-én nyilvántartásba vett felülvizsgálati kérelmével a ministre de l'agriculture et de l'alimentation (mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter, Franciaország) azt kéri a Conseil d'État-tól (államtanács), hogy helyezze hatályon kívül ezt az ítéletet.

Előadja, hogy a közigazgatási fellebbviteli bíróság:

- elmulasztott választ adni a közigazgatási bíróság ítéletének arra alapított szabálytalanságával kapcsolatos jogalapra, hogy az nem döntött a kereset elfogadhatatlanságáról; **[eredeti 2. o.]**

- tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a munkavállalói hozzájárulások alóli mentességek nem vonatkoztak a halászati és haltenyésztő vállalkozásokra, holott azokat az Európai Bizottság állami támogatásnak minősítette;

- elferdítette az elé terjesztett iratok tartalmát, amikor úgy ítélte meg, hogy a vizsgálat alapján kiderült, hogy a munkavállalói hozzájárulások csökkentése automatikusan a munkavállalók részére biztosított nettó munkabér összegének növekedésével járt.

2018. március 13-án nyilvántartásba vett ellenkérelmében a Compagnie des pêches de Saint-Malo a felülvizsgálati kérelem elutasítását kéri, valamint azt, hogy az államot a code de justice administrative (a közigazgatási bíráskodás törvénykönyve) L. 761-1. cikke alapján kötelezzék 3000 euró összeg megfizetésére. Arra hivatkozik, hogy a miniszter által hivatkozott jogalapok megalapozatlanok.

[omissis] **[eredeti 3. o.]**

- 1 Az ügy első fokon eljáró bíróság elé terjesztett irataiból kitűnik, hogy a 2004. július 14-i 2005/239/EK határozattal az Európai Bizottság a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította a Francia Köztársaság által az Erika hajó 1999. december 12-i hajótörése, valamint az 1999. december 27-i és 28-i vihar következtében keletkezett károk orvoslása érdekében a halászok társadalombiztosítási terhei egy részének 2000. április 15. és október 15. közötti átvállalása formájában bevezetett állami támogatásokat. A Bizottság elrendelte e

támogatások azonnali és hatékony visszatérítését. 2011. október 20-i Bizottság kontra Franciaország ítéletében (C-549/09) az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy Franciaország nem teljesítette kötelezettségeit, mivel nem térítette vissza a 2004. július 14-i határozat által jogellenesnek és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatásokat a kedvezményezettektől. 2013. február 22-én a munkavállalói hozzájárulások 2000. április 15. és július 15. közötti átvállalásának megfelelő összegben beszédési megbízást bocsátottak ki a Compagnie des pêches de Saint-Malo társasággal szemben. A tribunal administratif de Rennes (rennes-i közigazgatási bíróság) 2015. június 25-i ítéletével megsemmisítette e beszédési megbízást. 2017. április 14-i ítéletével a cour administrative d'appel de Nantes (nantes-i közigazgatási fellebbviteli bíróság) elutasította a környezetvédelmi, energiaügyi és tengerügyi miniszter által ezen ítélettel szemben benyújtott fellebbezést. A mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítélettel szemben.

- 2 A bíróság elmulasztott dönteni a miniszter által felhozott, arra alapított jogalapról, hogy az ítéletet hatályon kívül kell helyezni, mivel a közigazgatási bíróság nem döntött a Compagnie des pêches de Saint-Malo társaság előzetes panaszának elkészttségére alapított elfogadhatatlansági kifogásról. Mivel e jogalap elegendő a megtámadott ítélet egészének hatályon kívül helyezéséhez, nem szükséges megvizsgálni a felülvizsgálati kérelemben szereplő egyéb jogalapokat.
- 3 A jelen ügy körülményei között az alapügyet a közigazgatási bírászkodás törvénykönyve L. 821-2. cikkének rendelkezései alapján kell elbírálni.
- 4 A közigazgatási bíróság előtt a miniszter a Compagnie des pêches de Saint-Malo társaság keresetével szemben a társaság panaszának elkészttségére alapított elfogadhatatlansági kifogást terjesztett elő. A társaság kérelmének helyt adó bíróság nem döntött e jogalapról, amely nem hatástalan. Ebből következően a miniszter megalapozottan kéri az ítélet hatályon kívül helyezését.
- 5 Hivatkozni kell a Compagnie des pêches de Saint-Malo társaság által a közigazgatási bíróság elé terjesztett keresetre és közvetlenül el kell bírálni azt.

A miniszter által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról

- 6 A décret du 7 novembre 2012 relatif à la gestion budgétaire et comptable publique (az állami költségvetési és számviteli gazdálkodásról szóló, 2012. november 7-i rendelet) 118. cikkének a jelen jogvitára alkalmazandó változata szerint: „Az illetékes bíróság előtti eljárás megindítása előtt az adóalany köteles minden hasznos igazolással ellátott panaszt terjesztetni a visszatérítetési határozat behajtásáért felelős számviteli tisztviselő elé. / A panaszt semmisség terhe mellett a következő határidőkön belül kell előterjeszteni: °/1° A beszédési megbízás végrehajtásával szembeni tiltakozás esetén a megbízás vagy a szóban forgó megbízással kapcsolatos első eljárási cselekmény kézbesítésétől számított két hónapon belül [...]”. Amennyiben a közigazgatási bíróság előtt indított kereset késedelmességére alapított elfogadhatatlansági kifogásra hivatkozik,

[eredeti 4. o.] a közigazgatási szervnek kell bizonyítania azt az időpontot, amikor a megtámadott határozatot szabályszerűen kézbesítették az érintettek.

- 7 A vizsgálat során kiderült, hogy bár az Ille-et-Vilaine megyei adóhatóság igazgatójának 2013. június 5-én küldött panaszában a társaság jelezte, hogy 2013. március 18-án megkapta a vitatott beszédési megbízást, a közigazgatási bíróság és a közigazgatási fellebbviteli bíróság elé terjesztett beadványaiban azt állította, hogy e március 18-i időpont elírás következménye. Mivel a közigazgatási szerv nem támasztotta alá a beszédési megbízás kézbesítésének időpontját (ami őt terheli), az előzetes panasz elkésettsége nem tekinthető bizonyítottnak. A 2012. november 7-i rendelet 118. cikkében előírt határidő lejártára alapított elfogadhatatlansági kifogást ebből következően el kell utasítani.

A beszédési megbízás jogszerűségéről:

- 8 Először, az arra alapított jogalaptól, hogy a beszédési megbízás nem felel meg a belső jogban előírt indokolási követelményeknek, a társaság a közigazgatási bíróság elé terjesztett válaszában kifejezetten elállt. A Conseil d'État (államtanács) elé terjesztett ellenkérelmében előadott, arra alapított jogalaphoz, hogy a beszédési megbízás sérti az uniós jogból következő indokolási követelményeket, nem kapcsolódnak olyan pontosítások, amelyek lehetővé tennék tartalmának pontosítását e jog megsértett rendelkezései vonatkozásában.
- 9 Másodszor, az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkét sértő módon nyújtott állami támogatás kezdeményezettje nem hivatkozhat hasznosan a bizalomvédelem és a jogbiztonság elveire a támogatás visszafizetésének vitatása céljából. Az arra alapított kifogást, hogy a beszédési megbízás sértette ezeket az elveket, tehát el kell utasítani. Ehhez hasonlóan, az állam által a vitatott támogatás visszatéríttetése terén tanúsított késedelem nem eredményezheti a beszédési megbízás jogellenességét.
- 10 Harmadszor, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 263. cikke szerint: *„Az Európai Unió Bírósága megvizsgálja a jogalkotási aktusok jogszerűségét, valamint a Tanács, a Bizottság és az Európai Központi Bank jogi aktusait, kivéve az ajánlásokat és a véleményeket, továbbá az Európai Parlament és az Európai Tanács harmadik személyekre joghatással járó aktusait. Az Európai Unió Bírósága megvizsgálja továbbá az Unió szervei vagy hivatalai által elfogadott, harmadik személyekre joghatással járó jogi aktusok jogszerűségét. / [...] Bármely természetes vagy jogi személy az első és második bekezdésben említett feltételek mellett eljárást indíthat a neki címzett vagy az őt közvetlenül és személyében érintő jogi aktusok ellen, továbbá az őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket. / [...] Az e cikkben szabályozott eljárásokat, az esettől függően, az intézkedés kihirdetésétől vagy a felperessel történő közlésétől, illetve ennek hiányában attól a naptól számított két hónapon belül kell megindítani, amikor arról a felperes tudomást szerzett.”* Az Európai Unió Bírósága 1994. március 9-i TWD

Textilwerke Deggendorf GmbH kontra Bundesrepublik Deutschland ítélete (C-188/92) szerint a jogbiztonság elvének követelményei eredményezik annak kizárását, hogy a Bizottság által az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés 93. cikke (később az Európai Közösséget létrehozó szerződés 88. cikke, majd az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikke) alapján elfogadott határozat tárgyát képező támogatás kedvezményezettje, akinek lehetősége volt e határozat megtámadására, és aki hagyta, hogy leteljen **[eredeti 5. o.]** az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés 173. cikkének harmadik albekezdésében (később az Európai Közösséget létrehozó szerződés 130. cikke, majd az Európai Unió működéséről szóló szerződés 263. cikke) e célból előírt jogvesztő határidő, megkérdőjelezhesse e határozat jogszerűségét a nemzeti bíróságok előtt azon jogorvoslati eljárás során, amelyet a nemzeti hatóságok előtt az e határozat végrehajtására elfogadott intézkedésekkel szemben indított. Egyébként a 2000. október 19-i Olaszország és Sardega Lines kontra Bizottság ítélet (C-15/98 és C-105/99), valamint a 2018. július 25-i Georgsmarienhütte és társai ítélet (C-135/16) szerint a valamely támogatási program keretében nyújtott olyan egyedi támogatások tényleges kedvezményezettjei, amelyek visszatéríttetését a Bizottság elrendelte, e ténynél fogva az Európai Unió működéséről szóló szerződés 263. cikkének negyedik bekezdése értelmében közvetlenül és személyükben érintettek.

- 11 Nem vitatott, hogy a Compagnie des pêches de Saint-Malo, amely vitatja a Bizottság 2004. július 14-i, az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* 2005. március 19-én közzétett határozatának érvényességét, nem terjesztett elő megsemmisítés iránti keresetet e határozat ellen az Európai Közösséget létrehozó, akkoriban alkalmazandó szerződés 130. cikke alapján az e cikkben előírt jogvesztő határidőben, noha e határozat a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította a társadalombiztosítási terhek halászok javára történő átvállalását, valamint hogy a társaság kétségtelenül jogosult volt annak kifogásolására, mivel abból megállapíthatta, hogy a fent hivatkozott 130. cikk értelmében közvetlenül és személyében érintett, mind a munkáltatói hozzájárulások, mind a munkavállalói hozzájárulások vonatkozásában. Következésképpen nem vitathatja a határozat érvényességét az annak végrehajtása érdekében a nemzeti hatóságok által elfogadott végrehajtási intézkedések ellen irányuló perben. El kell tehát utasítani az arra irányuló kérelmet, hogy a Szerződés 267. cikke alapján a Bizottság 2004. július 14-i határozatának érvényességével kapcsolatos előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel keressék meg az Európai Unió Bíróságát.
- 12 Negyedszer, a társaság előadja, hogy a Bizottság határozata kizárólag a munkáltatói hozzájárulások átvállalásának visszatéríttetését tartalmazza, mivel a munkáltatói hozzájárulások átvállalását a munkáltatóktól kell visszatéríttetni, akik annak kizárólagos kedvezményezettjei voltak.
- 13 Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke szerint:

„(1) Ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen

formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. [...]” Az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy bár az e rendelkezések értelmében vett vállalkozásnak kell tekinteni minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyt, függetlenül annak jogállásától és finanszírozási módjától, azok nem alkalmazandók a közvetlenül természetes személyek javát szolgáló, egyedileg elfogadott állami beavatkozásokra, mivel ezek nem részesítenek előnyben közvetetten bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos termelési ágazatokat.

- 14 A Bizottság 2004. július 14-i határozatának a nemzeti intézkedések leírásával kapcsolatos 18. pontjában az szerepel, hogy az átvállalás a munkáltató és a munkavállaló által fizetendő társadalombiztosítási díjakra vonatkozott. Határozata többi részében a Bizottság ugyanakkor csak a „társadalombiztosítási terheket” említi, anélkül hogy kifejezetten megjelölné, hogy azon hozzájárulás-átvállalások, amelyek visszatéríttetését elrendeli, érintik-e a munkavállalói hozzájárulásokat. Az Európai Unió Bírósága 2011. október 20-i Bizottság kontra Franciaország ítéletében (C-549/09) **[eredeti 6. o.]** azt is kiemelte, hogy az elé terjesztett kötelezettségzegés megállapítása iránti kereset kapcsán nem feladata azon kérdés eldöntése, hogy e támogatásokat milyen feltételek mellett és mely gazdasági szereplőktől kell visszatéríttetni, valamint hogy a jogvita tárgyára és a rendelkezésére álló bizonyítékokra figyelemmel azt sem tudja megvizsgálni, hogy a vállalkozás vagy a munkavállalók voltak-e a támogatás tényleges kedvezményezettjei.
- 15 A code rural et de la pêche maritime (a mezőgazdaságról és a tengeri halászatról szóló törvénykönyv) L. 741-9. cikke, valamint a décret du 17 juin 1938 relatif à la réorganisation et à l’unification du régime d’assurance des marins (a tengerészek biztosítási rendszerének átalakításáról és egységesítéséről szóló, 1938. június 17-i rendelet) 4. cikke értelmében a mezőgazdasági munkavállalók rendszere, illetve a tengerészek biztosítási rendszere részére fizetett munkáltatói hozzájárulások a munkáltatókat terhelik, míg a munkavállalói hozzájárulások a munkavállalókat. A munkavállalói hozzájárulásokat nem a munkáltató viseli, azokat csak levonja a biztosítottak béréből minden kifizetéskor, a munkavállalói hozzájárulások átvállalását pedig áthárítják a munkavállalókra, akik magasabb nettó bért kapnak és annak közvetlen kedvezményezettjei.
- 16 A munkavállalói hozzájárulások ezen átvállalása ugyanakkor úgy tekinthető, mint amely közvetett előnyt jelentett a vállalkozás számára, mivel a vizsgált időszakban bizonyos fokú vonzerőt gyakorolt azon magasabb bérek eredményeként, amelyekben munkavállalói hat hónapon át részesültek.
- 17 Az arra alapított jogalapra adandó válasz, hogy a Bizottság határozata nem írja elő a munkavállalói hozzájárulások átvállalásának visszatéríttetését a vállalkozásoktól, azon kérdéstől függ, hogy először, e bizottsági határozatot úgy kell-e értelmezni, hogy az csak a munkáltatói hozzájárulások átvállalását

nyilvánítja-e összeegyeztethetetlennek a közös piaccal, míg a munkavállalói hozzájárulások átvállalása nem jelent közvetlen előnyt a vállalkozások számára, és ebből következően nem tartozhat a Szerződés 107. cikkének hatálya alá, vagy pedig úgy, mint amely a munkavállalói hozzájárulások átvállalását is összeegyeztethetetlennek nyilvánítja. Amennyiben a Bizottság határozatát úgy kellene értelmezni, mint amely a munkavállalói hozzájárulásokat is összeegyeztethetetlennek nyilvánítja, a jogalapra adandó válasz attól a kérdéstől függ, hogy úgy kell-e tekinteni, hogy a vállalkozás számára valamennyi átvállalás előnyt jelentett, vagy pedig azoknak csak egy része, valamint hogy az utóbbi esetben miként kell értékelni az említett részt, továbbá hogy a tagállam köteles-e a munkavállalókat a támogatás azon részének visszatérítésére kötelezni, amelyben részesültek.

- 18 Ezek a Conseil d'État (államtanács) elé terjesztett más ügyekben is felmerülő kérdések olyan jelentős értelmezési nehézséget hordoznak, hogy az Európai Unió Bíróságához kell fordulni.

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk: A Conseil d'État (államtanács) hatályon kívül helyezi a cour administrative d'appel de Nantes (nantes-i közigazgatási fellebbviteli bíróság) 2017. április 14-i ítéletét.

2. cikk: A Conseil d'État (államtanács) hatályon kívül helyezi a tribunal administratif de Rennes (rennes-i közigazgatási bíróság) 2015. június 25-i ítéletét. **[eredeti 7. o.]**

3. cikk: A Conseil d'État (államtanács) az eljárást a Compagnie des pêches de Saint-Malo társaság keresete tárgyában az Európai Unió Bíróságának az alábbi kérdésekben meghozott döntéséig felfüggeszti:

1) Úgy kell-e értelmezni a Bizottság 2004. július 14-i határozatát, hogy az csak a munkáltatói hozzájárulások átvállalását nyilvánítja összeegyeztethetetlennek a közös piaccal, azzal az indokkal, hogy a munkavállalói hozzájárulások átvállalása nem jelent előnyt a vállalkozások számára, így tehát nem tartozhat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének hatálya alá, vagy pedig úgy, hogy az a munkavállalói hozzájárulások átvállalását is összeegyeztethetetlennek nyilvánítja?

2) Amennyiben a Bíróság úgy döntene, hogy a Bizottság határozatát úgy kell értelmezni, hogy az a munkavállalói hozzájárulások átvállalását is összeegyeztethetetlennek nyilvánítja, úgy kell tekinteni, hogy a vállalkozás számára valamennyi átvállalás előnyt jelentett, vagy pedig azoknak csak egy része? Az utóbbi esetben miként kell értékelni az említett részt? A tagállam köteles az érintett munkavállalókat azon támogatás részben vagy egészben történő visszatérítésére kötelezni, amelyben részesültek?

[OMISSIS] [eredeti 8. o.]

[OMISSIS]

MUNKADOKUMENTUM